

ΛΑΤΙΝΙΚΑ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ
2014
ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

A1. Να μεταφράσετε στο τετράδιό σας τα παρακάτω αποσπάσματα:

Tam prope a muris habemus hostem! Itaque cavete periculum, tutamini patriam. Opibus urbis nolite confidere. Fiduciam, quae nimia vobis est, deponite. Neminem credideritis patriae consulturum esse, nisi vos ipsi patriae consulueritis. Mementote rem publicam in extremo discrimine quondam fuisse!

Bello Latino T. Manlius consul nobili genere natus exercitui Romanorum praefuit. Is cum aliquando castris abiret, edixit ut omnes pugna abstinerent.

Tum interrogavit filiam, utrum post aliquot annos cana esse mallet an calva. Cum illa respondisset «ego, pater, cana esse malo», mendacium illi pater obiecit: «Non dubito quin calva esse nolis. Quid ergo non times ne istae te calvam faciant?».

Μονάδες 40

Παρατηρήσεις

B1. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις και φράσεις:

prope:	τον υπερθετικό βαθμό
opibus:	την ονομαστική πληθυντικού αριθμού
nimia:	τον αντίστοιχο τύπο στο συγκριτικό βαθμό
neminem:	τη γενική ενικού αριθμού
ipsi:	τη δοτική ενικού αριθμού στο θηλυκό γένος
extremo:	τον αντίστοιχο τύπο στο θετικό βαθμό
discrimine:	την αιτιατική πληθυντικού αριθμού
nobili genere:	την ονομαστική πληθυντικού αριθμού
exercitui:	την αφαιρετική πληθυντικού αριθμού
omnes:	την αφαιρετική ενικού αριθμού στο θηλυκό γένος
illa:	την ονομαστική ενικού αριθμού στο ουδέτερο γένος
pater:	τη γενική πληθυντικού αριθμού
istae:	τη γενική πληθυντικού αριθμού στο ίδιο γένος
te:	τη δοτική πληθυντικού αριθμού στο γ' πρόσωπο.

Μονάδες 15

B2. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθέναν από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους:

habemus:	το γ' πληθυντικό πρόσωπο της προστακτικής μέλλοντα στην ίδια φωνή
cavete:	το σουπίνο και στους δύο τύπους
tutamini:	τις μετοχές όλων των χρόνων στην αιτιατική ενικού του αρσενικού γένους
nolite:	το β' ενικό πρόσωπο της υποτακτικής παρατατικού
deponite:	το γ' ενικό πρόσωπο της υποτακτικής παρακειμένου στην ίδια φωνή
natus:	το απαρέμφατο του ενεστώτα
abiret:	το γ' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής μέλλοντα
edixit:	το β' ενικό πρόσωπο της προστακτικής ενεστώτα στην ίδια φωνή
abstinerent:	το γ' πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής ενεστώτα στην ίδια φωνή
mallet:	το β' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής ενεστώτα
obiecit:	το β' ενικό πρόσωπο της υποτακτικής παρατατικού στην άλλη φωνή
faciant:	τον αντίστοιχο τύπο στην άλλη φωνή.

Μονάδες 15

Γ1α. Να γίνει πλήρης συντακτική αναγνώριση των παρακάτω τύπων:

opibus, vobis, neminem, patriae (το 1^ο του κειμένου), **fuisse, bello, genere, aliquot, cana, illi, te.**

Μονάδες 11

Γ1β. «**Itaque cavete periculum**»: να επαναδιατυπώσετε την πρόταση, ώστε να εκφράζεται απαγόρευση και με τους δύο τρόπους.

Μονάδες 4

Γ2α. «**quin calva esse nolis**»: να αναγνωρίσετε το είδος της πρότασης (μονάδα 1), να αιτιολογήσετε τον τρόπο εισαγωγής της (μονάδα 1), να δηλώσετε τη συντακτική της λειτουργία (μονάδα 1) και να δικαιολογήσετε την έγκλιση και τον χρόνο εκφοράς της (μονάδα 1).

Μονάδες 4

Γ2β. Να μετατρέψετε:

- τη μετοχή στη φράση «**T. Manlius consul natus...**» σε ισοδύναμη δευτερεύουσα πρόταση (μονάδες 2).
- τη δευτερεύουσα πρόταση «**Is cum aliquando castris abiret**» σε μετοχή (μονάδες 2).

Μονάδες 4

Γ2γ. «**Tum interrogavit filiam, utrum post aliquot annos cana esse mallet an calva**»: να μετατρέψετε την πλάγια ερωτηματική πρόταση της περιόδου σε ευθεία ερώτηση με όλους τους δυνατούς τρόπους ως προς την εισαγωγή.

Μονάδες 7

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Α1. ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Τόσο κοντά στα τείχη έχουμε τον εχθρό! Φυλαχτείτε λοιπόν από τον κίνδυνο και προστατεύστε την πατρίδα. Μη στηρίζετε στις δυνάμεις της πόλης (Ρώμης). Να αποβάλετε την υπερβολική σας αυτοπεποίθηση. Μην πιστέψετε πως θα ενδιαφερθεί κανείς για την πατρίδα, αν εσείς οι ίδιοι δεν φροντίσετε γι' αυτήν. Θυμηθείτε πως κάποτε η πολιτεία μας βρέθηκε στον έσχατο κίνδυνο!

Στο Λατινικό πόλεμο ο Τίτος Μάνλιος, ο ύπατος, που καταγόταν από αριστοκρατική γενιά, είχε την αρχηγία του στρατού των Ρωμαίων. Αυτός, όταν κάποτε έφευγε από το στρατόπεδο, διέταξε να μην εμπλακεί κανείς σε μάχη.

Τότε ρώτησε την κόρη του αν σε μερικά χρόνια θα προτιμούσε να είναι ασπρομάλλα ή φαλακρή. Όταν εκείνη απάντησε «εγώ προτιμώ, πατέρα μου, να είμαι ασπρομάλλα», ο πατέρας της την αντέκρουσε με το εξής ψεύτικο επιχείρημα: «Δεν αμφιβάλλω πως δεν θέλεις να είσαι φαλακρή. Γιατί λοιπόν δεν φοβάσαι μήπως αυτές εδώ σε κάνουν φαλακρή;».

B1. proxime
opes
magis nimia
nullius
ipsi
extero
discrimina
nobilis genera
exercitibus
omni
illud
patrum
istarum
sibi

B2. habento
cautum, cautu
tutantem, tutaturum, tutatum
nolles
deposuerit
nasci
abibunt
edic
abstineant
mavultis
obiceris-obicerere
fiant

Γ1α.

opibus: αφαιρετική (οργανική) του μέσου στο τελικό απαρέμφατο *confidere vobis*: δοτική προσωπική κτητική στο ρήμα *est*
 neminem: υποκείμενο στο ειδικό απαρέμφατο *consulturum esse* (ετεροπροσωπία)
 patriae: δοτική προσωπική χαριστική στο ειδικό απαρέμφατο *consulturum esse*
 fuisse: ειδικό απαρέμφατο ως αντικείμενο στο ρήμα *mementote bello*: αφαιρετική του χρόνου στο ρήμα *praefuit*
 genere: αφαιρετική της καταγωγής στη μετοχή *natus aliquot*: επιθετικός προσδιορισμός στο *annos*
 cana: κατηγορούμενο στο *ego* μέσω του συνδετικού *esse*
 illi: έμμεσο αντικείμενο στο ρήμα *obicit*
 te: αντικείμενο στο ρήμα *faciant*

Γ1β. *Itaque nolite cavere periculum*
Itaque ne caveritis periculum

Γ2α. Δευτερεύουσα ουσιαστική πρόταση του *quin*. Εισάγεται με τον σύνδεσμο *quin*, γιατί εξαρτάται από αποφαιτικό ρήμα (*non dubito*). Συντακτικά λειτουργεί ως αντικείμενο στο *non dubito*. Εκφέρεται με υποτακτική, γιατί το περιεχόμενό της εκφράζει την πρόθεση του υποκειμένου του ρήματος της κύριας πρότασης. Ειδικότερα εκφέρεται με χρόνο ενεστώτα (*polis*), γιατί εξαρτάται από ρήμα αρκτικού χρόνου (*non dubito - ενεστώτας*) και σύμφωνα με την ιδιομορφία της ακολουθίας των χρόνων αναφέρεται στο παρόν-μέλλον. Υπάρχει συγχρονισμός της δευτερεύουσας με την κύρια στο μυαλό του ομιλητή (η πρόθεση είναι ιδωμένη τη στιγμή που εμφανίζεται στο μυαλό του ομιλητή και όχι τη στιγμή της πιθανής πραγματοποίησής της).

Γ2β. *T. Manlius consul, qui (nobili genere) natus erat (ή natus est).*
Is aliquando castris abiens...

Γ2γ. *Filia, utrum post aliquot annos cana esse (tu) mavis an calva?*
Filia, mavisne (tu) post aliquot annos cana esse an calva?
Filia, (tu) mavis post aliquot annos cana esse an calva?